

ఇందులో మోహనరావు తల్లడిల్లి పోవలసినంత కారణం నాకు కనిపించలేదు. సీనిగాడిలో ఏదో కొంతమార్పు కనిపించినమాట నిజమే. తాతగారింటికి వెళ్లివచ్చాక నాడు కొంచెం మొండిగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. నన్నడిగితే అది సహజమే. అంటాను. బంధువులలో తల్లి తండ్రులలాగా పిల్లల్ని అదుపాజ్ఞలలో పెట్టేవాళ్లైన రుంటారు? అది కాకపోయినా ఇంటిదగ్గరలాగా కట్టుదిట్టాలలో ఉంచడానికే అయితే సరదాగా ఎక్కడో బంధువులింటికి పంపడం మెండుకూ? నాలుగు రోజులపాటు కుర్రవెధవలు ఆడుకుని వస్తారనే కదా! అక్కడినుంచినప్పటికీ మొదటి రెండుమాడు రోజులు వెంకిగా ప్రవర్తిస్తే ప్రవర్తించవచ్చు. మళ్ళీ నాలుగు నాడు మామూలే ఆపంతులి మొట్టికాయలూ, ప్రిహితుల దెబ్బలులూ, అమ్మచిరాకూ, రాన్నకోపం, అన్నయ్య బెదరింపులూ, శక్రయ్య చాడీలూ - పాతపాటన్నిటికీ ఎప్పటిలాగే అలవాటుపడిపోతారు. ఎన్ని సార్లు చెప్పినా ఇంత చిన్న విషయాన్ని శర్థంచేసుకోవడం మా మోహనరావు అలా సభనవడుతూ కూర్చుంటేనే అతనికి రాసుంటుంటేమో మరి!

మోహనరావు స్వకక్షిమీద పైకివచ్చిన దునిషి ఆ వుద్యోగం, బంగళా, కారూ, భార్య, పిల్లలూ తన శక్తిసామర్థ్యాలకి కానుకలని అతని నమ్మకం అంగుకనే తన ప్రయోజకత్వం తలుచుకున్నప్పుడతనికి చెప్పలేనంత ఆనందం ముఖ్యంగా పిల్లల్ని మానుకున్నప్పుడు మామగర్వం అతను చిన్నప్పుడు నీచంగా పెరిగాడు. తల్లిగాని తండ్రిగాని అతనిగురించి ఆట్టే క్రద్ధ తీసుకోలేదు. వాళ్ళకి విసుగ్గా ఉన్నప్పుడల్లారెండు దెబ్బలు కొట్టి ఊరకునేవారు. ఎందుకు కొట్టేరో ఏమిటో అతని కర్థుయదేదీ కాదు. వాళ్ళు చెప్పేవారూ కాదు. ఇన్ని కష్టాల్లో పెరిగినా అతని కెక్కడో

అదృష్టంఉండి ఇంతటివాడు కాగలిగాడు. ఇప్పుడు తనకీ పిల్లలున్నారు. అయితే వాళ్ళంత నికృష్టజీవితం గడప నవనరంలేదు. నిజానికి అత సెంత నిర్మల్యంగా పెంచబడ్డాడో అతని పిల్లలంత జాగ్రత్తగా పెంచబడుతున్నారు. వాళ్ళ సెంత కట్టుబాటులో వుంచగలిగాడు! ఒక్క వెళవా ఎప్పుడైనా వెంకితనంచేసి ఎరుగునా? ఈ మధ్యనే సీనిగాడు వెంకిఘటంగా మారాడనుకోండి. అయినా దాంట్లో వాడి తప్పు లేదు. తాత గారే ఎక్కడిలేని గారాబంపెట్టి చెడి పేకారువాడిని అందుచేతనే పంపనంటే పంపనన్నాడతను, మంకుపట్టుపట్టి తీసుకు వెళ్లారు. ఫలితంగా వాడిలా తయారయ్యాడు. ఇంతవరకూ అతని పిల్లలు అబద్ధాలాడడం, వీధులంట తిరుగడం ఎరగరు. అసలు వాళ్ళ నాన్న చెప్పితేనే కాలి కుర్ర వెళవలు గుమ్ము దాటరుకదా! బడికి నాన్నతోటే క్లాగ్లో వెళతారు. సాయంత్రం నాన్నతోటే తిరిగి వస్తారు. వాళ్ళింటికి కావలసినంత తోట వుంది. దాంట్లో ఎంతసేపైనా ఆకుకోవచ్చు. ఇంక బళ్ళో ఆడుకోవలసిన అవసరం మేముంది? వాళ్ళు నలుగురు పిల్లలు నలుగురికంటే ఎక్కువెందరు కావాలి. ఆటకీ? అంచేత వాళ్ళింటికి ఆడుకోడానికి చుట్టుపక్కల పిల్లలెవ్వరూ రారు. అంతగా కావలీస్తే వాళ్ళ నాన్న ఉండనే వున్నాడు. పిల్లలతో ఆడడమంటే సరదా అతనికి. అసలు ఇలా ఆడుతూ పాడుతూనే తన జీవిత నేదాం తాన్ని అర్థమయ్యేలాగ చిన్న వెళవలకి నూరిపోశాడు. మోహనరావు తెలివైనవారు కాబట్టి వాళ్ళ కిట్టే పట్టుబడిపోయింది. ఇప్పుడు వాళ్ళ నడకలోనూ పలుకులోనూ కూడా మోహనరావు కనిపిస్తువుంటాడు. వాళ్ళకి తెలియకుండానే వాళ్ళు తండ్రి కిష్టమైనవాటిని గ్రహించడం, అయిష్టమైన వాటిని పేగులాగామాడడం నేర్చుకున్నారు. నిజానికి ఇంత జాగ్రత్తతో పెరిగిన సీని

గాడు వారంలోజులు తాతగా రింటిదగ్గర గడిపేసరికి పూర్తిగా మారిపోయాడంటే నేను మొదట్లో నమ్మలేకపోయాను. వాడిక్కడ స్వేచ్ఛగా సంపించాడట. వాడి నడ్డుపెట్టేవాళ్ళు లేకపోయారు. దానికి తోడు వాడి మామ ఒక డున్నాడు. ఆరిలేరిన ఘటం వాడితో తెగతిరిగి సిగరెట్లు కాల్యడందగ్గరనుంచి జేబులు తడవనం వరకూ నేర్చుకున్నాడట. ఇంకొక విశేషమేమిటంటే, వాడింటికొచ్చేటప్పుడు, ఈ దుర్మగులతోపాటు కామెరామీద వ్యామోహాన్ని కూడా తెచ్చుకున్నాడు. మొదటిసారిగా కామెరాని వాడు మామ దగ్గర చూశాడట. అప్పటినుంచీ వాడికి దానిమీదే వుంది. ఇంటికొచ్చి తన కొక కామెరా కొని పెట్టమని తల్లిని పేపేశాడు. కాని మోహనరావు పడనియ్యలేదు. పిల్లలేదేనా కొనమని అడగడం అతనికి కొత్తగానూ విచిత్రంగానూ కనిపించింది. దానికి తోడు ఎప్పుడూ లేనిది తిరగడం అర్పి చెయ్యడం ప్రారంభించాడు. సీనిగాడు వాడి గుణం మారకుండావుండి కామెరా కొనమని అడిగితే మోహనరావు నేం చేసేవాడో తెలియదు. కాని ఇప్పుడుమాత్రం వాడి కోరికని బలంగా అణిచేశాడు.

సీనిగాడు మళ్ళీ కామెరామాట ఎత్తలేదు. దొంగతనం, సిగరెట్లుకాల్యడం, తిరగడంకూడా మానేశాడు. కాని వాడి, అల్లరిమాత్రం తగ్గలేదు. ఏవో చిల్లర కొంటి పనులు చేస్తూనే వున్నాడు. తండ్రి ఇంతకు ముందు వాడిని కొట్టి ఎరగడు. ఇప్పుడు రోజూ ఒకసారయినా చెయ్యిచేసుకోక తప్పడంలేదు. చివరికి విసుగెత్తి వాడి అల్లరి మానే మాడనట్టు నటిద్దామని ప్రయత్నించాడు. కూడాను. కాని ఇప్పుడు సీనిగాడు చాటుగా అల్లరి చెయ్యడం మానేశాడు. ఏం చేసినా తండ్రికి ప్రత్యక్షంగా కనిపించేటట్టు చేసేవాడు. వీడి ప్రవర్తన వా కాళ్ళర్యం వేసింది. చిన్నపిల్లలు తల్లిదండ్రుల చాటుగా తప్పుపనులు చెయ్యడం నే నెరుగుదును. కాని ఈ వెధవ లాగ తప్పు పని చేసి అది తండ్రికి తెలిసేదాకా పాతుళ్ళాడడం నే నెక్కడా వినలేదు. చూడగా సీనిగాడికి దెబ్బలు తినడం, తిట్లుతినడం యిష్టంలాగా కనిపించింది. దెబ్బలు తిన్నప్పుడు వాడు ఏపేదకపోలేదు. కాలి అడపనిచేసి మళ్ళా ఒక గంటలోనే తండ్రిముందు ప్రత్యక్షమగుడం మానలేదు. తండ్రి శిక్షించినప్పుడు వాడిగో అదొకవిధమైన తృప్తికల్గిన తుంటేమో మరి!

(47-వ పేజీ చూడండి)

సత్యనారాయణ వ్రతం

(8-వ పేజీ తరువాయి)

సీనిగాడిలో ఈమార్పు మోహనరావుని పురీ కలవరపరిచింది ఒకప్పుడతను వాడిని మాసుకుని గర్వపడ్డాడు వాడు ముద్దుగా మాట్లాడినప్పుడు, వాడు క్లాసులో మొదటిగా పాసయినప్పుడు, అంతా తన శిక్షణ ప్రభావమేనని సంతోషించాడు ఇప్పుడు వాడు బండగా మారినప్పుడు, తన చెయ్యి వానిలో వుందని ఆమోదించే ప్రయత్నం లేకపోయింది దురికి

సీనిగాడిని దాగో పెట్టడానికి మోహనరావుని విధాత్రైవా ప్రయత్నించాడు కాని వాడిలో చెప్పకోదగ్గ మార్పుకని పంచేత ఈవార కార్యోపాఖ్యాలు కట్టి పంచడం మానేస్తే శేపు డ్రాయింగు రూములో వికత్తిరించేవాడు, ఈవార తమ్ముళ్ళని కొట్టడం మానేస్తే శేపు పనిమనుషులని కొట్టేవాడు వీడితో ఏచెయ్యాలో తెలియక బాధపడుతున్న మోహనరావుకి భార్య భార్య పువువిదయం ఒకటి జ్ఞాపకం చేసింది నాలుగయిదేళ్ళ క్రితం సీనుకి - అప్పుడు వాడికి ఏడేనిమిదే ఖంటాయేమో - పెద్ద జబ్బుచేసి ప్రాణాలమీద కొచ్చింది జబ్బు తగ్గి పిల్లాడు కులాసాగా వుంటే సత్యనారాయణవ్రతం చేస్తానని మొక్కుకుంది తల్లి సీను జబ్బుతగ్గింది కాని వ్రతం చెయ్యడం పడలేదు దానికి ముఖ్య కారణం మొక్కుసంగతి భర్తతో చెప్పడానికి సీనుతల్లి జంకింది దానితో సీను జబ్బుతగ్గిన పదిరోజులకే బదిలీఅయిపోయి మోహనరావు కుటుంబాన్ని తీసుకుని ఉత్తరదేశం వెళ్లిపోయాడు మళ్ళీ సత్యనారాయణస్వామిని తలుచుకునే అవసరం లేదని పోవడంవల్ల ఇంటియిల్లాలు కూడా ఆవిషయం మర్చిపోయిందనే చెప్పొచ్చు అప్పటికిప్పుడు ఆవిడ కా పాతవిషయం జ్ఞాపకం వచ్చింది స్వామి కాగ్రహం పొచ్చిఉంటుందనీ, అందువల్లనే పండంటి పిల్లాడికి టువంటి బుడ్లు వుడుతున్నాననీ వాపోయింది దావిడ

మోహనరావు వ్రతానికి ఎలా ఒప్పుకోలేదని గాడో నాకిప్పటికే అర్థంకాదు దేవుడి పేరు విన్నప్పుడతను చేసే రథన నాకనుభవం వుంది కావురానికీ వచ్చిన కొత్తలో భార్యని ముప్పతిప్పలూ పెట్టాడు ఆవిడ కచారంగల కుటుంబంలో వుండడంవల్ల మొదటినుంచి పూజాపుస్తకాలకి అలవాటు పడివుంది అటువంటి మనిషిని అకస్మాత్తుగా, పెళ్ళయిన తక్షణం, ఆ అలవాటు మరిచిపో అంటే ఎలా సాధ్యమవుతుంది?

తుంది? కొంచెం ఒపికపట్టవయ్యా నమ్మండి మీద ఆవిడ నిన్ను సరిచిపోతుందన్నాను దానికి శిక్షగా మూడవముక్కాలమీద పెద్దప్రసంగం వినవలసివచ్చింది అతని దృష్టిలో చిన్నపిల్లలకీ తల్లిదండ్రులకీ మధ్యవుండే సంబంధానికీ, పెద్దవాళ్ళకీ, దేవుడికీ మధ్యవుండే సంబంధానికీ తేడా ఏమీ లేదు చిన్నపిల్లలు చేతకాని మనయంలో తల్లిదండ్రుల అండజేరడానికి ప్రయత్నిస్తారు, పెద్దవాళ్ళు కష్టపడుతూ దేవుడి అండజేరడానికి ప్రయత్నిస్తారు తల్లిదండ్రులు సర్వజ్ఞులనీ, వాళ్ళు చెయ్యలేని పనిలేదనీ చిన్నపిల్లల నమ్మకం దేవుడు సర్వజ్ఞుడనీ అతను చెయ్యలేని పనిలేదనీ పెద్దవాళ్ళ నమ్మకం, తల్లిదండ్రుల కష్టమైన పనిచేస్తేనే కాని వాళ్ళ ప్రేమలభించదని చిన్నపిల్లల అభిప్రాయం, దేవుడి కష్టమైన పనులు చేస్తేనే కాని అతని ఆశ్రయం లభించదని పెద్దవాళ్ళ అభిప్రాయం చిన్నపిల్లలలో అవయవబలం లేకపోవడంవల్ల దానిని ఊహకందనంగా తల్లిదండ్రులలో ఆపాదించుకుని వాళ్ళ సహాయం తమకుందిగదా అని తృప్తిపడతారు, పెద్దవాళ్ళలో నైతికబలం చాలక, దానిని ఊహకందనంతగా దేవుడిలో ఆపాదించుకుని అతని సహాయం తమకుందిగదా అని తృప్తిపడతారు నిజానికి చిన్నపిల్లలు తల్లిదండ్రులలో మాచే గుణాలూ, పెద్దవాళ్ళు దేవుడిలో మాచే గుణాలూ కూడా వాళ్ళు కల్పించుకున్నవే అయినా కల్పనల్ని వాళ్ళు నిజాలుగా నమ్ముతారు నమ్మని వాడు వాళ్ళకి జీవితంలో విశ్వాసం నశించిపోతుందో ఇది ముప్పాతిక మూడవంతుల జనానికి వర్తిస్తుంది తక్కిన ఒకవంతు మాత్రమే చిన్నతనంలో ఊహలలో కట్టుకున్న ఈ గూళ్ళనంచి వయటపడగలుగుతారు తన భార్య ఆ నాలుగోవంతుకి చెందాలని మోహనరావు ఆశ మరి ఇన్ని భావాలున్న వాడివి మొదటే పిల్ల ఎటువంటిదో చూసి చేసుకోలేకపోయావా అని అడిగాను మనదేశంలో తన అభిప్రాయాలున్న పిల్లలు వెదికినా కనిపించరనీ పెళ్ళయిన తరవాత బాగుచేసుకోవలసిందనీ జవాబిచ్చాడు అయితే భార్యని మార్చడమతనికి పూర్తిగా సాధ్యం కాలేదు బాహుటంగా ఆవిడ భర్త నెదిరించకపోయినా చాటుమాటుగా పూజలు సాగించడం మాత్రం మానలేదు చేసేదిలేక, మార్కురాలనీ, తను పట్టిన కుండలీకి మూడే కాళ్ళంటుందనీ అనుకుని సమాధాన పడేవాడు మోహనరావు అతని ధోరణి వింటున్నప్పుడు నా కొక అనుమానం కలుగుతూంజేది చిన్నతనంనుంచి తనలో జీర్ణించి

పోయిన సంస్కారాన్ని విడిచిపెట్టలేదని ఆవిడని మూర్ఖురాలని తిడుతున్నాడే, నడివయస్సులో తనకి కలిగిన నమ్మకాలని ఆవిడమీద రుద్దడానికి ప్రయత్నించినప్పుడు తను మూర్ఖంగా ప్రవర్తిస్తున్నాడని అతని కనిపిస్తుందా అని

ఆ రోజుబలమనండి, పిల్లాడు బాగుపడతాడంటే ఏం చెయ్యడానికైనా మోహనరావు సిద్ధపడ్డాడనండి, ఎంత రాద్ధాంతం చేసి అయితేనే అతను వ్రతం చెయ్యడానికి ఒప్పుకున్నాడు సీనిగాడు మాత్రం దాన్ని జయప్రదంగా సాగనియ్యలేదు పురోహితుడికి పెట్టిన దక్షిణ డబ్బులు దొంగతనం చేశాడు ఏంరా ఇటువంటి పని చేశావంటే కామెరా కొనుక్కోదాని కన్నాడు నిజానికి వాడు చేసినపనికి నేనంత ఆశ్చర్యపోలేదు కుర్ర పిదపకీ కామెరామీద మనసు పోయింది. ఎంత అడిగినా కొనిపెట్టకపోతే చేతికందిన డబ్బు దొబ్బక ఏంచేస్తాడు? కొంచెం మందలిస్తే పోయేవానికి తల్లిదండ్రు లిద్దరూ కూడా మనసులు పాడుచేసుకుని కూర్చున్నారు దేవుడికి మహాపచారం జరిగిందని తల్లిగోల పక్కణ్ణో సత్యనారాయణ స్వామిగుడి వుంది పెంటనే పిల్లాడిని అక్కడికి పంపించి శాంతి చేయిస్తేగాని కీడు పోదని పట్టుపట్టి కూర్చుంటావిడ మోహనరావు ససేమిరా వీళ్లే దన్నాడు. దేవుడికి జరిగిన అపచారం అతన్ని బాధపెట్టలేదు తన సంతానం వైవాళ్ళముండు కించపడింది ఇంతకాలం ఊళ్ళో వాళ్ళకి తన పిల్లలమీద మంచి అభిప్రాయం దానికి

బహుమతి రూ. 500

(గవర్నమెంటు రిజిస్టర్డు)

తెల్ల వెండ్రుకలను పోగొట్టును

రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు అది తాత్కాలికము మా సహననగల 'మోసపోని హేర్ ఆయిల్' అనేక వనమూలికలతో ఆయిల్స్ వద్దతో తయారై 80 సం॥ వయస్సువరకు వెండ్రుకలను నల్లగావుంచును ఇదిగాక మెడకు చలవచ్చును ఉన్నాదము తలనొప్పి వగైరా జబ్బులరానియదు జావకక క్రి"ని కంటి చూపును వృద్ధిచేయును కొద్దిగా నెరిసివుంటే ఒక సీసా రూ 2-8-0 3 సీసాలు రూ 8-8-0 5 సగము నెరిసివుంటే ఒక సీసా రూ 3-8-0 3 సీసాలు రూ 9/- పూర్తిగా నెరిసివుంటే ఒక సీసా రూ 5/- 3 సీసాలు రూ 12/- ఇది వని చేయదని నిరూపించిన రూ 500/-

INDRA LABORATORIES
No 795/3 P O Begusar ai(Monghyr,

కారణం తను కుర్రాళ్ళ కిచ్చిన శిక్షణ ఉన్నట్టుండి ఇప్పుడీ వెళ్ళవ ఇటువంటి పని చేశాడు పురోవాతుడి మూలంగా ఊరంతా పోకపోతుంది దీ కారణం అతని ఒంటిమీద తేల్చూ జైలరులా పోకనట్లయింది అలాగే అతను సీనిగాడిని కొట్టిన దబ్బలు ఆస్తి యిన్ని కాదు పిల్లాడిని గుడికి పంపాలని ఆడువడం తల్లిని సహితం కొట్టే దా కొంపలో ఈవారి గుడికి పంపడంమాట ఎత్తితే తల్లిని ఎల్లాడినీ కూడా ఇంట్లోనుంచి గెంటేస్తూ నన్నాడు

ఆ రాత్రి సీనుకి కొంపం జ్వరం తగలడంతో వాడి తల్లి మనస్సు పరిపరి విధాలా పోయింది ఆవిడికి చిన్నతప్పపు రోజులు జ్ఞాపకానికి వచ్చాయి తను పెద్దనునిపి అయిన కొద్దిలో ఊరంతా అమ్మవారు పోసేసింది. అందరూ పాజాలు అరిచేతలో పెట్టుకుని కక్కిరి జాతర చేయించారు ఒక్క వారాయణమాత్రం నిటిల్లో తనకి నమ్మకంలేదని పల్కుంట్లో ఘోషించేత ఇంటిల్లపాదికి విరుగుడుమరి దిప్పించాడు అమ్మవారికి అగ్రహం వచ్చి అయిదోవాణే వారాయణ పెదకొడుకుని పట్టిన పెట్టుకుంది చాకలి సీతాయి బ్రతుకుకూడా అలాగే అయింది పాపం చాకలి బిల్లో వెంకటేశ్వరాలయం కడుతూ వదిలి

కొద్దో గొప్పో ఇమ్మని అడిగాడు తిండికి లేండే అలయా లేంటికి నేవుడూ లేడు గేవుడూ లేడు పొమ్మన్నాడు వాడు రెంజేళ్ళు తిరక్కముండే వాడితల్లి, వేళ్ళం యిద్దరూ పోయాడు

ఎప్పుడూ లేంది ఆవాడు మొగుడితో దబ్బులాలు పెట్టుకుని కూర్చుం దావిడ ఇంతకుముందెన్నో పార్లు మోహనరావు అవిడ వమ్మకాల మీద దాడి తీశాడు, అవిడికి వతిత్రమై నవాటిని నీచపరిచాడు అయినా అవి డంత కష్టం పెట్టలేదు కాని ఇప్పుడు కొడుకు తేమానికీ తన నమ్మకాలకీ ఏదో సంబంధం కనిపించింది దావిడికి అవిడ వాడంలో బలమంతా వినికీడి కలమీదనే ఆధారపడి పున్నప్పటికీ, దానిలో అవిడకున్న విశ్వాసం తేను దూడగలిగాన మోహన రావు మాత్రం అవిడ బాధని అర్థంచేసుకో లేకపోయాడు నేవుడిని పోలేవ వెయ్యి దానికి అతని కింకాక అవకాశం చిక్కినట్లయింది కుర్రాడికి ఒక్క అలవడంవ్వు తగిలిన స్వల్పజ్వరానికి ఇదన్నీ ఊహించుకు కూర్చోడం మతాన్ని నల్లమందులాగ ఉపయోగించుకునే తన భార్యలాంటి అసమర్థుల లక్షణం అన్నాడు నీవికితోడు ఇంకొక సహాయకూడా చేశాడు తను

భార్య చెప్పిన కథలన్నీ నిజాలే అయితే గుడికి ఇళ్ళనందుకు నేవుడు సీనుగాడి జ్వరం తగ్గనియ్యకూడదన్నాడు

సీను జ్వరం మర్నాటికి తగ్గకపోగా మరీ ఎక్కువైపోయింది బాగ్రతగా వుండా లన్నాడ దాకడ మోహనరావుకి ఎన్నో సంకేహాలు కలిగాయి నేవుడుకాని నేవుడి సావంలీ మోహనాతీతనైన ఒక కత్తి గాని లేకుంటే జీవితాని కర్ణమే లేదనిపించి అతనికి భయంవేసింది వెంటనే సీనుని గుడికి తీసుకువెళ్తావని కూర్చున్నాడు ఇంత జ్వరంలో ఎల్లాడిని కదిపడం భాష్యం కాదయ్యి అంటే వివరంగా కారం కలుగుచేశాడు ఏకీలు విరిగిపోయిందని తెనుగుగా జవాబిచ్చాడు డ్రైవరు క్రితం రోజు సీను తల్లి సత్యవారాయణస్వామి గుడికి వెళ్ళినంతాగా దాద్దోకారు ఏకీలు విరిగిపోయిందట! ★

